Հաստատված է
ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԵՎ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ամբիոնի
« »----------20 թ.-ի նիստում (արձ. թիվ)
ամբիոնի պետ՝.....
« »----------20 թ.

ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ		Վարչական պատասխանատվությունը ՀՀ-ում
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ		
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ		Իրավագիտություն, վճարովի ուսուցում
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ		Իրավագիտություն
ԱՄԲԻՈՆ ▪		Վարչական իրավունքի և ոստիկանության վարչական գործունեության ամբիոն
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ		Լ.Մանուկյան Հեռ.094152055
ՈՒՍ.ՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ		3-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ
ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ		բակալավր

ԿՐԵԴԻՏՆԵՐ		**2 (երկու)**
ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ ԵՎ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՁԵՎԵՐԸ		«Վարչական պատասխանատվությունը ՀՀ-ում» դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 32 ժամ, որից 20 դասախոսություն, 12 սեմինար: Ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված ժամերին սովորողը կատարում է գրականության ընթերցում և մշակում, վերլուծական, հետազոտական աշխատանք, դասախոսի հանձնարարությամբ կարող է գրել ռեֆերատներ և էսսեներ, պատրաստվում է հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը մեկ անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում ստուգարք հանձնելով:
ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ		Դասընթացը կառուցվում է «ՀՀ վարչական իրավունքի » դասընթացի իմացության վրա:
ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ		«Վարչական պատասխանատվությունը ՀՀ-ում» դասընթացի շրջանակներում ուսումնասիրվում են վարչական

		պատասխանատվության հասկացությունը, առարկան, համակարգը, խնդիրները, սկզբունքները, վարչական իրավախախտման հասկացությունն ու տեսակները, հանցակազմի հասկացությունը, տարրերն ու հատկանիշները, վարչական պատասխանատվությունն ու դրա հիմքը:
ՆՊԱՏԱԿ **ԽՆԴԻՐ/ՆԵՐ**		Դասընթացի նպատակն է սովորողներին հաղորդել գիտելիքներ և ձևավորել կարողություններ վարչական պատասխանատվության հասկացության, առարկայի, համակարգի, խնդիրների, սկզբունքների, վարչական պատասխանատվության հասկացության ու տեսակների, հանցակազմի հասկացության, տարրերի ու հատկանիշների, վարչական պատասխանատվության ու դրա հիմքի վերաբերյալ: Դասընթացի խնդիրներն են՝ • ներկայացնել վարչական պատասխանատվության հասկացությունը, առարկան, համակարգը և խնդիրները, • ներկայացնել վարչական պատասխանատվության հասկացությունն ու տեսակները, • ներկայացնել հանցակազմի հասկացությունը, տարրերն ու հատկանիշները, • ուսումնասիրել վարչական պատասխանատվությունն ու դրա հիմքը,
ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ *1.* ***կարողանա***		1. սահմանել վարչական պատասխանատվության հասկացությունը, համակարգը և խնդիրները, 2. բացահայտել վարչական պատասխանատվության առարկայի բովանդակությունը, 3. տալ վարչական իրավախախտման հասկացությունը, վերլուծել դրա հատկանիշները, 4. տրված ելակետային տվյալների հիման վրա որոշել վարչական իրավախախտման տեսակը, 5. բացահայտել վարչական իրավախախտման իրավաբանական կազմի տարրերի բովանդակությունը, 6. ներկայացնել վարչական պատասխանատվության և պատժի տարբերությունները, 7. ներկայացված կոնկրետ իրավիճակում ճիշտ իրավաբանական գնահատական տալ իրավախախտի արարքին:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ		

Հիմնական		1. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրություն 1995թ./փոփոխ. 2015թ./ 2. Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգիրք 2007թ. 3. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի հանրապետության օրենսգիրք 1985թ.
Լրացուցիչ		1. Գ.Դանիելյան «Վարչական պատասխանատվություն»:Ուսումնական ձեռնարկ /Երևան:«Լույս» հրատարակչություն, 2002թ.-280 էջ/ 2. Գ.Դանիելյան «Վարչական վարույթ և դատավարություն»: Ուսումնական ձեռնարկ / Երևան:Տիգրան Մեծ, 2011թ. -384 էջ: 3. Գ.Իսրայելյան «ՀՀ վարչական իրավունք»: Դասախոսությունների և խնդիրների ժողովածու:/Երևան Աստղիկ գրատուն 2015թ. -147 էջ/ 4. Административная ответственность:учеб. Пособие для студентов вузов,обучающихся по специальности 030501 <<Юриспруденция>> /А.И.Стахов и др; под ред. И.Ш.Килясханова, А.И.Стахова -3-е изд.,перераб. И доп. –М.:ЮНИТИ-ДАНА:Закон и право,2008г. -144 էջ 5. Барах Д.Н., Ренов Э.Н. Производство по делам об административных правонарушениях /Пособие для слушателей народных унижерситетов/ -М.: Знание, 1989г.-96 էջ 6. Парыгин Н.П., Головко В.В. Исполнение административних наказаний:Учеббное пособие –М.: Изд.-во Эксмо, 2006г. 128 էջ 7. Сорокин В.Д. Административно- процессуальное право:Учебник 2-е изд.,перераб. И доп. /Подгот.докт.юрид.наук, проф. А.И.Каплуновым –СПБ.:Издательство Р.Асланова <<Юридический центр Пресс>>, 2008г.-571 էջ

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ		Ստուգարք(ստուգված, չստուգված)

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ		Սովորողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100% (ստուգված) առաջադիմություն: Սովորողների գիտելիքները, ունակությունները և հմտությունները գնահատվում են «Գերազանց», «Լավ», «Բավարար» և «Անբավարար» կամ «Ստուգված» կամ «Չստուգված»: Սովորողների գիտելիքները գնահատվում են հետևյալ չափանիշներով՝ ա) «Գերազանց», եթե ունկնդիրը խոր և հիմնավոր է յուրացրել ամբողջ ծրագրային նյութը, սպառիչ, հաջորդական, գրագետ ու տրամաբանորեն կառուցված է շարադրում այն, նյութը սերտորեն կապում է ոստիկանության ծառայության խնդիրների հետ, չի դժվարանում պատասխանել, երբ ձևափոխվում է առաջադրանքը, ազատորեն լուծում է խնդիրներն ու կատարում գործնական առաջադրանքները, ճիշտ է հիմնավորում ընդունած որոշումները, ընդունակ է ինքնուրույն ընդհանրացնել և շարադրել նյութը՝ սխալներ թույլ չտալով. բ) «Լավ», եթե սովորողը հիմնավոր գիտի ծրագրային նյութը, գրագետ է և ըստ էության շարադրում է այն, հարցին պատասխանելիս թույլ չի տալիս էական անճշտություններ, կարողանում է ճիշտ կիրառել տեսական դրույթները, գործնական առաջադրանքները կատարելիս տիրապետում է անհրաժեշտ ունակությունների ու հմտությունների. գ) «Բավարար», եթե սովորողը յուրացրել է միայն հիմնական նյութը, բայց չգիտի դրա առանձին մանրամասները, թույլ է տալիս անճշտություններ, ոչ ճիշտ ձևակերպումներ, խախտում է ուսումնական նյութի շարադրման հաջորդականությունը և դժվարանում է կատարել գործնական առաջադրանքները. դ) «Անբավարար», եթե սովորողը չգիտի ծրագրային նյութի զգալի մասը, թույլ է տալիս էական սխալներ, չի կարողանում կատարել գործնական առաջադրանքներն ու լուծել խնդիրները:
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
		Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի ուսանողին:
Ներկայություն		Սովորողի դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ շահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկընդրում, մասնակցություն քննարկումներին, չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում, ինքնուրույն աշխատանքների հանձնում: Ուսանողն այս դեպքում հնարավորություն է ունենում լսել ոչ միայն ծրագրային նյութը, այլև մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը:
Գրավոր աշխատանքներին ներկայացվող պահանջներ		Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվելը: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրո միավոր:

Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքներ		Ինքնուրույն աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում: Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում ուսանողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:

ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՀՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

Թեմա 1 **« Վարչական պատասխանատվությունը Հայաստանի Հանրապետությունում »** (2 **ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)**	
Թեմայի հարցերը	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. «Վարչական պատասխանատվությունը ՀՀ-ում» դասընթացի առարկան: 2. «Վարչական պատասխանատվությունը ՀՀ-ում» դասընթացի խնդիրները: 3. «Վարչական պատասխանատվությունը ՀՀ-ում» դասընթացի կապն այլ դասընթացների հետ:	Հարցեր 1-3- անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Հարցեր 1-3 – սեմինար պարապմունք, խնդրահարույց հարցերի քննարկում: Հարցեր 1-3 – ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:

Թեմա 2 **Վարչական հարկադրանքի էությունը և տեսակները** (4 **ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար**)	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Վարչական հարկադրանքի հասկացությունը և հատկանիշները: 2. Վարչական նախականխիչ միջոցների բնութագիրը և տեսակները: 3. Վարչական խափանիչ միջոցների բնութագիրը և տեսակները: 4. Վարչական տույժեր:Վարչական տույժ նշանակելու կանոնները և ժամկետները:	Հարցեր 1-4 - կարդացվում է դասախոսություն: Հարցեր 4 – ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ տվյալ հարցերի վերաբերյալ ավելի խորը գիտելիքներ ձեռք բերելու համար: Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները, կազմակերպվում

	են թեմատիկ ցուցադրություններ:

Թեմա 3 **Վարչական պատասխանատվության բնութագիրը,Վարչական իրավախախտումը և դրա իրավաբանական կազմը** (4 **ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար**)	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Վարչական պատասխանատվության հասկացությունը և հատկանիշները: 2. Վարչական պատասխանատվության հարաբերակցությունն իրավաբանական պատասխանատվության այլ տեսակների հետ: բովանդակությունը: 3. Վարչական պատասխանատվության նորմատիվ հիմքերը: 4. Վարչական պատասխանատվություն նախատեսող վարչական իրավունքի նորմերի կառոիցվածքային առանձնահատկությունները: 5. Անչափահասների,պաշտոնատար անձանց, զինծառայողների, օտարերկրյա քաղաքացիների և քաղաքացիություն չունեցող անձանց վարչական պատասխանատվության առանձնահատկությունները: 6. Վարչական պատասխանատվությունը բացառող հանգամանքներրի էությունը և տեսակները:Ծայրահեղ անհրաժեշտության և անհրաժեշտ պաշտպանության հարաբերակցությունը: 7. Վարչական պատասխանատվությունը ծանրացնող և մեղմացնող հանգամանքները: 8.Վարչական պատասխանատվությունից ազատելու հասկացությունը, հիմքերն ու կարգը: 9.Վարչական իրավախախտման հասկացությունը և հատկանիծները: 10.Վարչական իրավախախտման իրավաբանական կազմը:Վարչական իրավախախտման օբյեկտի բնութագիրը:Վարչակաիրավական պաշտպանության տակ գտնվող հասարակական հարաբերությունները: 11.Վարչական իրավախախտման օբյեկտի տեսակները:Վարչական իրավախախտման օբյեկտիվ կողմի բնութագիրը:Արարքը՝ որպես վարչական իրավախախտման օբյեկտիվ կողմի պարտադիր հատկանիշ:Օբյեկտիվ կողմի ֆակուլտատիվ հատկանիշները: 12.Վարչական իրավախախտման սուբյեկտի բնութագիրը:Տարիքը և մեղսունակությունը՝ որպես վարչական իրավախախտման ֆիզիկական անձ սուբյեկտի հատկանիշներ:Վարչական իրավախախտման հատուկ սուբյեկտը:Վարչական իրավախախտման սուբյեկտիվ կողմի հասկացությունը: 13.Մեղքն իբրև սուբյեկտիվ կողմի միջուկ:Մեղքի	Հարցեր 1-12 - անցկացվում է դասախոսություն խմբային քննարկման եղանակով: Ուսանողները նախօրոք ուսումնասիրում են քննարկվող նյութը և ներկայացնում խնդրահարույց հարցերը: Հարցեր 1-8 – սեմինար պարապմունք. խնդրահարույց հարցերի քննարկում: Հարցեր 9-15 – ինքնուրույն աշխատանք: ուսանողները ծանոթանում են անհրաժեշտ նյութերին, վեր են հանում խնդրահարույց հարցերը, որոնք քննարկվում են սեմինար պարապմունքի և հաջորդ դասախոսության ժամանակ: Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները, կազմակերպվում են թեմատիկ ցուցադրություններ:

ձևերը.դիտավորության և անզգուշության հարաբերակցությունը: 14.Վարչական իրավախախտման շարժառիթը, նպատակը և հույզերը: 15.Վարչական իրավախախտումների բազմակիության հասկացությունը:Վարչական իրավախախտումների կրկնակիությունը և համակցությունը:	

Թեմա 4 **Հանցագործությունների և վարչական իրավախախտումների սահմանազատումը** (4 **ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար**)	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Հանցագործությունների և վարչական իրավախախտումների սահմանազատման նշանակությունը: 2. Բնակչության առողջության դեմ ոտնձգվող հանցագոևծությունների և վարչական իրավախախտումների սահմանազատումը:Սեփականության և տնտեսական գործունեության դեմ ոտնձգվող հանցագործությունների և վարչական իրավախախտումների սահմանազատումը:Շրջակա միջավայրի պահպանության դեմ ոտնձգվող հանցագործությունների և վարչական իրավախախտումների սահմանազատումը: 3.Ճանապարհային երթևեկության և տրանսպորտային միջոցների շահագործման հարաբերությունների դեմ ոտնձգվող հանցագործությունների և վարչական իրավախախտումների սահմանազատումը: 4.Կառավարման սահմանված կարգի դեմ ոտնձգվող հանցագործությունների և վարչական իրավախախտումների սահմանազատումը:	Հարցեր 1-2 - անցկացվում է դասախոսություն : Հարցեր 3-4 - ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են անհրաժեշտ նյութերին, վեր են հանում խնդրահարույց հարցերը, որոնք քննարկվում են սեմինար պարապմունքի և հաջորդ դասախոսության ժամանակ: Հարցեր 1-2 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք (սեմինարը կարող է անցկացվել խմբային քննարկման միջոցով): Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները, կազմակերպվում են թեմատիկ ցուցադրություններ, տրվում են տեստային առաջադրանքներ:

Թեմա 5 **Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերի վարույթ** (6**ժամ դասախոսություն, 4 ժամ սեմինար**)	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերի վարույթի ընդհանուր բնութագիրը, խնդիրները,	Հարցեր 1-6 - անցկացվում է դասախոսություն խմբային քննարկման

սկզբունքները, վարույթը բացառող հանգամանքները: 2. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերի վարույթին մասնակցող անձինք: 3. Ապացույցները վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերի վարույթում: 4. Վարույթի ապահովման միջոցները: 5. Վարչական ձերբակալման հիմքերը, ժամկետները, կարգը: 6.Քննություն:Իրերը և փաստաթղթերը վերցնելը: Բերում: 7.Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերի վարույթի փուլերը: 8.Վարչական տույժ նշանակելու մասին որոշումների կատարման վարույթ: 9.Տեսանկարահանող կամ լուսանկարահանող սարքերով հայտնաբերված երթևեկության կանոնների խախտումների վերաբերյալ գործերով իրականացվող վարչական վարույթի առանձնահատկությունները:	ձևով, որտեղ առանձնակի ուշադրություն է դարձվում ուսանողների կողմից ներկայացված խնդրահարույց հարցերին: Հարցեր 1-6 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք (սեմինարը կարող է անցկացվել խմբային քննարկման միջոցով): Սովորողը նախապատրաստվում է սեմինարին դասախոսի նախապես հանձնարարված մասնագիտական գրականության համապատասխան էջերը ուսումնասիրելով: Հարցեր 7-9 – ինքնուրույն աշխատանք: Ուսանողները նախօրոք ծանոթանում են հանձնարարված գրականությանը: